

JADRANKA

— Glasilo zavednega ženstva, izhaja v Trstu 1. vsakega meseca. —
Posamezen izvod 80 st. Letna naročnina iznaša 10 L, za Jugoslavijo 100 K.

Uredništvo in uprava je v Trstu, Via Scorcola 492, I.

Urejuje jo Marica Stepančičeva (Gregorič).

VSPORĘD:

1. Ženska volilna pravica. — Lp. K.
2. Veronika Deseniška. — M. Gregoričeva.
3. Oj, zasmej se! — Mara Tavčarjeva.
4. Materinstvo. — Minka G.
5. Izprehod po Skandinaviji — M. Stepančičeva.
6. Mrak. Fran Žgur
7. Ljubezen strojepiske. — Rosandra.
8. Duhovniški celibat. — (Konec) I. M.
9. Slika. — Miroslava.
10. Zadnje ure. — † Ad. Trampuž.
11. Drobtine.

Zobotehnični Ambulatorij

ulica Sette Fontane št. 6, I. — TRST — ulica Sette Fontane št. 6, I.

Odprt vsak dan od 9-13 in od 15-19.

Izvršujejo se hitro in točno vsa dela z zlatom kakor tubi zobnice s kavčukom.

Slovencem 10% popustka, kakor tudi plačilo na obroke.

DELO ZAJAMČENO

LUIGI (Vek.) PLESNIČAR - TRST

ULICA GIULIA, 29

Trgovina jestvin in kolonialnega blaga, olja, mila in vsakovrstnih likerjev v steklenicah. — Trgovina je popolnoma na novo opremljena in preskrbljena z vedno svežim ter prvorstnim blagom. — Točna postrežba in v Trstu franko na dom.

Se priporočam slov. občinstvu v mestu in na deželi.

Na debelo v ULICI GAETANO DONIZETTI, 5

Dr. ANTON GRUSOVIN

GORICA

Piazza Vittoria 20

ordinira za kožne in venerične bolezni od 9-11, 3-5
Ob nedeljah in praznikih le od 9-11 ure.

TRGOVSKO - OBRTNA ZADRUGA V TRSTU

registrovana zadr. z neomejenim jamstvom

Ulica Pier Luigi da Palestrina št. 4, t.

Obrestuje navadne hranilne vloge po = **5%**

vloge, vezane na trimesečno odpoved
po $5\frac{1}{2}\%$ aka znašajo 20-30.000 L. po $6\frac{1}{2}\%$ aka znašajo 30-40.000 L.

po $6\frac{1}{2}\%$ aka presegajo 40.000 Lit.

Trgovcem otvarja tekoče čakovne račune Posojo hranilne pušice
na dom. Za varnost vlog jamic poleg lastnega, premoženje nad
2300 zadružnikov, vredno nad 50 milijonov lit. Daje posojila na
poroštvo, zastavo vrednostnih papirjev ali dragocenosti.

Tel. št. 16-04 — Uradne ure od 8-13 — Tel. št. 16-04

— Tel. št. 16-04

K. SÜSIČ - Trst-Rojan

Via di Roiano ; poleg cerkve.

Priporoča svojo **manifikturno** trgo-
vino cenj. občinstvu za obilen obisk.
Postrežba točna — cene najnižje.

Svoji k svojim!

Edvard Giacconi

TRST

ulica S. Caterina 11

Telefon 15-52 dvakrat.

Izborni platno za postelnjake, perilo, zavese, volnene in polnjene

odeje, zaloge volne in žime za postelnjake, perja itd. itd.

Se priporoča slovenskim kupcem, ker je zmožen njihovega jezika.

PODRUZNICA VIA UDINE

Dr. L. BOROVIČKA

Trst - Via Genova 13, I.

ordinira za kožne in venečne bolezni

od 9-12, 3-7.

Ob nedeljah in praznikih

od 10-12 ure.

JAKOB PERHAUC

TRST - Via Spiro Tipoldo Xydias - TRST

ZALOGA

tu in inozemskih vin, žganja in likerjev
Razpošilja in poslužuje na dom. — Razpolaga
z najfinjejšimi šumečimi vini svetovnih znamk
à la: Asti, Chart-Blanc, Excelsior i. t. d.

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v TRSTU. — Centrala v LJUBLJANI.

PODRUŽNICE: Celje, Borovlje, Brežice, Gorica, Saraj, Split, Trst, Maribor, Ptuj, Krško. — Delniška glavnica K. 50.000.000. Reserva K. 45.000.000

Obavlja vse v bančno stroko spadajoče posle. — Sprejema vloge v lirah na hranilne knjižice

proti $3\frac{1}{2}\%$ obrestovanju
na žiro-račune proti 4% obrestovanju

Za na odpoved vezane vloge plača obresti po dogovoru. Izvršuje borzne naloge in daje
v najem varnostne celice.

Tel. št. 5-18. Blagajna je odprta od 9-13.

IVAN KERŽE

ima v lastni zalogi najraznovrstnejše

kuhinjske in druge hišne potrebščine

iz aluminija, steklovine, lesa in emailirane prsti.

Trst, Trg sv. Ivana štev. 1.

TRST, Pri Sv. Jakobu — Via Gius. Caprin 5

Čevljarnici FORCESSIN

dobite najtrpežnejše

Obuvalo za moške, ženske in dečke

Specijaliteta otroškega obuvala.

Cene posebno zmerne. Postrežba točna.

ANTON T

Nova zalogar

v Gorici

se priporoča

in na deželi

Cene b

Na drobno

Tvrdka P

Via Garibaldi 18

Na drobno Veli

Bencin, petro

fina mazila, g

konopec,

Dobave za avtom

Najz

Ištejo se ZAS

V VSE

ELIZA C

na trgu Cav

Na novo

p
kakor spalne
zine ter kuhin
nižjih cenah. P

Ivan Z

(na Starem trgu)

JADRANKA

LETTO II. — ŠTEV. 5

GLASILO ZAVEDNEGA ŽENSTVA

VELIKI TRAVEN 1922.

Lp. K.

ŽENSKA VOLILNA PRAVICA.

Letošnja Jadranka je prinesla o ženski volilni pravici dva nasprotujoča si dopisa. Ker me zanima to vprašanje v lastnem in v narodnem interesu, se mi zdi potrebno, da podam še jaz nekaj misli.

Zahetva po političnem uveljavljenju žene je utemeljena v najprimitivnejšem čutu pravičnosti. Žena je pravtako važen del človeštva kot moški. In dasi je njen delokrog vsled duševne in telesne razlike drugačen od njegovega, in njen delo manj vredno, le oba tvorita celoto. Res je sicer, da je njen poslanstvo materinstvo in skrb za toplo domače ognjišče in je delo v javnosti moževa naloga. Toda vsaki ni dodeljeno doseči smotra, ki ji ga je postavila narava. Potreba je pahnila mnoge v boj za vsakdanji kruh, ramo ob rami z moškimi morajo izpolnjevati svoje službene in državljanke dolžnosti. V istem poklicu ni v zahtevi vršitve dolžnosti in izmere dela nikake razlike med možem in ženo. Naravno in pravično bi torej bilo, da bi imele žene ob enakem delu tudi enake pravice, kot njihovi moški tovariši.

Pa je tudi v interesu človeštva, če bi se žene politično udejstvovale. Ker prevladuje v nas čuvstvo, kakor v moških razum, bi uplivale v tem smislu na zakonodajo, ki bi bila gotovo popolnejša, če bi vsebovala oba elementa. In vemo, da je zlasti sedanji surovi dobi potrebno toplo čuvstvovanje združeno s smotrenim delom. Po svoji naravi smo najbližje otroku in družini, zato se nam odpirajo važna socijalna polja, ki jih moramo obdelati same, brez moške pomoči, kot so druga primerna le moškim močem in sposobnostim.

Neizmerne koristi bi bilo posebno za naš narod, čigar velik del se je vrnil iz begunstva ves ubog in ponižan in preko katerega so divjale vse vojne grozote, ako bi sedele v občinskih svetih tudi plemenite in razumne žene in bi sodelovale pri mladinskem skrbstvu, v higienično-zdravstvenih odsekih i. t. d.

S priznanjem političnih pravic bi žene pomnožile tudi vrsto narodnih delavcev, ki se je,

po političnem preobratu v naši deželi, tako žalostno skrčila. Mnoge bi se predramile in se začele izobraževati, druge bi se opogumile in stopile v javno delo. Vemo, da se je tudi moška masa začela kulturno dvigati šele, ko jim je bila dana splošna volilna pravica. V suženjstvu je neizobraženost in neznačajnost.

Narodno delo žene je sedaj silno težavno, ker se mora bojevati z neštevilnimi predsodki, naperjenimi proti njenemu spolu. Tudi ni tako uspešno, kakor moško v istih razmerah, ker ji krati njena politična manjvrednost potrebno avtoritetu. Ljudje smo pač taki, da nam bližnji ne imponira le z duševnostjo, ampak tudi z materjeljimi prednostmi: z bogastvom, močjo i. t. d. In pri ljudstvu gotovo nima istega ugleda človek, ki nima prav nobene besede, kadar se odločajo splošne koristi, kot oni, ki je enakopraven, ali stoji celo višje. Le poslušajte večino mož in mnogo žen in opazili boste, da smatrajo ženo manjvrednim človekom. Nele v javnosti, niti v družini ji ne priznavajo enakih pravic kot moškim. Zato smo postale malodušne, premajhna je naša samozavest, da bi se krepko oprijele prepotrebnega narodnega dela.

Tako, mislim, sem razložila potrebo in nujnost, da se nam da volilna pravica, za katero nismo dolžne bojevati se same, ampak vsak pošten in socijalno izobražen človek. To bi seveda ne škodilo drugemu narodnemu delu, ker je le eno izmed mnogih vprašanj, ki so aktualna, se zanimamo in delamo zanje; kajti človek je mnogostranski.

Prepričana sem, da je izpolnitev te naše zahteve le še vprašanje časa. V Ameriki in večini evropskih držav so že postale žene enakopravne. Seveda je boj za ideale vedno težaven in otežkočajo ga zlasti oni navidezni pristaši, ki skrivajo pod krinko skepse — zavedno ali nezavedno — strupeno sovraštvvo.

MAR. GREGORIČEVA

VERONIKA DESENIŠKA.

ZGODOVINSKA TRAGEDIJA IZ XIV. STOLETJA V PETIH DEJANJIH.

TRETJE DEJANJE.

*(Se vrši mesec kasneje, torej l. 1422. in tudi v Krapini)**Dvorana v gradu.*

1. PRIZOR.

*Herman, Friderik, kasneje Barbara.**Herman (koraka po sobi ves razjarjen): Groza, groza!*
In veči kdo o tem tvojem zločinu?*Friderik (sedi ob mizi, podpirajoč si glavo): Mislim, da ne! Kvečem, da sumi kaj zdravnik, ker ga nisem pustil blizu.**Herman: Zlepa ali zgrda zavežem že jaz zdravniku jezik. — Vedi pa, da kakor hitro zapaziš pri komu najmanjšo slutnjo, ga odpošlješ s kako preteze nemudoma k meni v Celje.... da ga utaknem v podzemsko ječo. Si razumel?**Friderik (zaničljivo): Tako se ragrevaš, ko da sem s tem umorom pokončal vso tvojo slavo, ali kakor da bi ne bil ti še nikogar spravil prečrano na drugi svet.**Herman: Tvojih očitanj ne maram, pač pa si želim vsaj tvoje navidezno grevanje napram vsakomur.**Friderik: Eh, kaj bi se kremžil nadalje.... No, da! V prvem hipu mi je bilo sicer malo hudo, ker sem spoznal, da me je žena ljubila.... (zlobno) Še stokrat bi jo bil lahko varal, ona pa bi mi še stokrat odpustila... he, he! Ali, končno....**Herman: Kar je, je! Kaj ne?**Friderik: Kako pa? Misel na zlato svobodo, ki jo vživam me tako prevzemlje, da si s spominom na tistih par kapelj krvi ne belim več glave!**Herman: Lopov, ti! Toda to hudodelstvo naj te vznemirja še zaradi Ulrikove dedščine.**Friderik: Ali ti nisem pravil, da nihče ne sluti ničesar.... Čemu naj bi se torej bal, da mi kdo izpodtakne njenou zapuščino?**Herman: Mesec je že pretekel od tistega nesrečnega dne in prijatelji ti bodo prihajali s sožaljem v grad. Bodи oprezen torej!**Friderik: Kar se tiče moje previdnosti, bodi brez skrbi, saj več kako se umem pretvarjati in zatajevati.**Herman (pogleda proti izhodu) Stopinje čujem! Le pazi, da odpraviš posmikanje z obraza. Gorje meni! Kedaj vendar zadremljem brez skrbi?....**Barbara (oblečena v črnini, prihaja ponosno a z lahnim nasmekom, ko izgovarja Herman zadnji stavek): Tudi danes si čemer, oče? Opusti vendar to spokornost; ti prav nič ne pristoja.**Herman (kimajoče): E, Barbara! Lasje mi ne osive prerano le radi njega, ampak tudi glede tebe. Dolgo itak ne bo, ko izve kralj o tvojih ljubezenskih sestankih... (sede)**Barbara: Hi, hi! Misliš, da jc Zigmund brez napak in kaka posebljena zvestoba? Kdor (s počasnim pordarkom) zahteva brezmadežnost, naj je tudi sam čist.**Herman: Moškemu prezremo včasih baš ono, kar pri ženski obsojamo, kajti ženska naj vobče niti ne premišlja o pohotnosti.**Barbara (pokaže s stegnjeno roko posmehljivo proti oknu): To velja le za one tamdoli po njivah, ki se trudijo od zore do mraka in so rojene le za muko, nikakor pa zame: bogato, lepo, mlado, živahno....**Herman (ji seže v besedo): In vročekrvno, kakor je bil tvoj ded.**Barbara (kljubovalno): V srcu mi plamti res želja po razkošju in uživanju. Vrela kri se pretaka po mojih žilah.**Herman: Prava lava. (pokima)**Barbara (mu pokima): Ognjena lava, dá! In vendar si me omožil še polotroka z mršavim starcem, ne da bi me vprašal, če ga sploh maram. In ravno tako si storil z nesrečnim sinom, Kaj ne, Friderik? (stopi k njemu.)**Friderik (ki ju je res čas le raztreseno poslušal, se pretvarja v otožnega, nedabi ji kaj odgovoril.)**Barbara (mu objame glaro z obema rokama): Ne žaluj toliko, Friderik.**Friderik: Ne muči moje duše, Barbara!**Herman (urno koraka po sobi in je v skrbeh, da bi se Frid. ne izdal.) Soprogina smrt gréni, kraljica, četudi ne živi mož srečno z njo.**Barbara: Za samomorilci ne smemo tugovati, saj si moramo biti v svesti, da vživajo pokoj, ki so ga pogrešali v življenju.**Friderik: Sestra, sestra! Zdi se mi, da riješ z ostrimi nohti po mojem srcu.**Barbara: Eh, kaj bi toliko premisljal o tisti prevzetni Hrvatici.**Herman (se ustavi sredi sobe) Razvedrilna potrebuje! No, upam, da ga ti, Barbara, popolnoma raztreseš še predno odides iz tega gradu.**Barbara: Prizadevala si bom. Sicer, veš kaj, Frid.? Z menoj pridi na stolpič, da se boš naslajal ob razgledu; jaz pa ti zabrenjam na harfo.**Friderik: Kasneje ti prav rad ustrezem, a sedaj počakam tukaj, da pozdravim kralja.**Herman: Lahko odides, kajti kraljevo potovanje od Budima do tukaj je bilo mučno; kdo ve kedaj se odpočije.**Barbara (ki je pogledala raven proti izhodu): Je že tukaj!*

2. PRIZOR.

*Prejšnji, kralj s spremstvom.**Zigmund (ustopi dostojanstveno v spremstvu treh oseb, ki se pa takoj oddaljijo in obstoje zunaj sobane).**Friderik (stopi urno k Zigmundu; mu roko poljubi): Dobrodošli na mojem domu, veličanstvo!**Zigmund: Zelo upadli ste, mili grof! (Odzdravi Herman novemu poklonu.)**Barbara (koketno): Ali bi ne tugoval kralj Zigmund po kraljici Barbari?**Zigmund (ji poljubi prijazno roko): Vam, vladarica, ki poznate moje čustvovanje, je odgovor na to vprašanje nepotreben. Glede vašega brata pa mislim, da bi se končno udal v usodo z ozirom na blago ranjko.*

Herman (ki je nemiren dokler govore o ranjki): Naj počiva v miru! (mu odkaže prostor) Prosim, veličanstvo!

Zigmund: Le tega ne umem, kako se je mogla usmrtiti sama baš ona žena, ki je posvečevala Bogu ves svoj prosti čas. (sede)

Barbara (zaničljivo): Taka svetnica, he, he!

Herman (zroč srpo v Friderika): Nopensiljen trenutek.

Barbara: Eh, kaj! Friderik se že potolaži.

Friderik (ki je res čas nevoljen, reče navidezno žalosten): Izguba drage ranjke mi je nenadomestljiva, ljuba sestra!

Zigmund: Kajpada! Zato pa ne segajmo še nadalje v rano, ki krvavi. A čujte, svak! Morda bi ne bili napačno, ako odpotujete z danskim kraljem v Jeruzalem?

Barbara (z vidnim zanimanjem): O-o! Dospe morda kralj Erih na naš kraljevi dvor?

Zigmund: Da! Iz Benetk mi je že poslal slá s poročilom da me poseti, predno odide preko Dalmacije v Palestino.

Herman (Frideriku pomembno): Nasvet njega veličanstva naj ti je izredno dobrodošel, sinko!

Friderik: Ali bo zadovoljen danski kralj s svojim dolgočasnim sopotnikom?

Barbara (prijemši ga za ramo): Tuje krajine te raztresejo, brat.

Herman: Stori, kar ti veleva veličanstvo!

Blaž (se ob uhodu globoko prikloni, nato stopi pred kralja ter mu na podložnici odda dva zavitka.)

Zigmund (ogleduje): To je škofov pečat in to Frankopanov grb. (slugi) Ko se prišleca odpočijeta naj takoj ustopita.

Blaž: Njega svetlost knez Senjski in prečastni škof zagrebški sta že v predсобju, veličanstvo! (odide)

Herman (ki je prestrašeno pogledal Frid., ko je Zigmund izrekel „Frankopanov grb“ reče naglo): Moj sin in jaz se lahko odstraniva, jasni vladar!

Zigmund: Nepotrebno; ne pričakujem nikakih tajnosti.

Herman: (Nevoljen in poln skrbi molče seže z dlanjo preko čela in temena.)

3. PRIZOR.

Prejšnji, Alben, Ivan Senjski.

Alben (ustopi z blagoslovom. Pozdravi kralja spoštliro)

Zigmund: Pozdravljeni, reverendissime!

Alben (se prikloni pred kraljico in Hermanom nato odide k Frideriku, ga še posebej blagoslovi in z njim pošepata.)

Senjski (ustopi ponosno takoj za Albenom. Tudi on se najprvo pokloni pred kraljem): Vašemu veličanstvu se klanjam najspoštnejše!

Zigmund: Dobrodošli, vrli banič! Ste li vedeli, da sem tukaj?

Senjski (ko se je takoj po pozdravu s kraljem globoko pokl. kraljici): Izvedel sem, veličanstvo! In ker je že mesec potekel, odkar počiva moja pokojna sorodnica v celjski grobnici, sem uporabil priliko, da pred Vašim obličjem, visokost, izražam sožalje njenemu soprogu.

Zigmund: Storite to, knez, storite! Potolažite ga!

Senjski (Frideriku, ki je šepetal z Albenom in kraljico): Vi, grof Celjski, razumete moje misli in name-re, kaj?

Friderik (ga pogleda osuplo a odgovori pikro): Ne, knez, ker vas nisem poslušal prepazljivo!

Senjski: Ne? He, he!

Barbara (ki se je preje približala Albenu in Frideriku, reče s pogledom po drugih): Posmehuje se v toli svečanostnem trenotku.

Herman (vznemirjen): Kaj to pomeni?

Senjski (govori vedno jako neustrašno): Res, svečanosten je ta trenotek, presijajna kraljica, in istočasno najusodepolnejši.

Zigmund (resno): Jasneje, vitez!

Senjski: V moji notranosti, visokorodna gospoda, se bojujeta v tem hipu srd in veselje.

Alben: Quid hoc sibi vult?

Herman: Čudni občutki!

Zigmund: Danes ste mi nerazumljivi, Frankopan!

Senjski: Dokler ne dospem s svojim sklepom do začetanja, me ne mine jeza. Vesel pa sem zato, ker bom morda še danes rabil svoje orožje napram onemu, ki zaslужuje moje najglobje zanjevanje.

Friderik (ga pogleda strupeno): In kaj nas to briga?

Barbara (zaničljivo): Knez Senjski menda misli, da sedi pod lipu v krogu svojih kmetov.

Senjski: Frankopani se ne izpozabljajo, milostna cesarica.

Zigmund: Razkrijte nam vendar, kar ne spada v tajnost, knez Ivan!

Senjski: Stvar, o kateri razpravlja vsa Hrvatska ni nikaka skrivnost, najmanje pa vam, (Frideriku) je-li?

(Nadaljevanje sledi.)

MARA TAVČARJEVA; Dobrova.

Oj, zasmej se...

 Oj, zasmej se, dekle moje,
 režmarin dehti,
 in škrjanček tam nad poljem
 v pesmi se budi.

 Oj, zavriskaj, dekle moje,
 solnce v svate gre,
 vrt objel je rože svoje,
 rdeči mak poljé.

 Oj, zaplakaj, dekle moje,
 k meni se privij,
 da me beli dan ne sreča,
 duri mi edpri.

MINKA G.

MATERINSTVO.

Nihče ae dvomi o tem, da je materinstvo nekaj, kar vzbuja v vseh rahločutnih ljudeh posebno spoštovanje ter dviga ženo visoko nad vsakdanjost. Kaj je več; žena ali mati? Vsaka mati je bila najprej samo žena, zato ni treba dajati prednosti eni ali drugi. Saj spi skoraj v srcu vsake žene globok čut materinstva, ki samo čaka, da ga vzbude zunanje okolnosti. Vendar pa je materinstvo najvišja odlika in najčastnejša naloga žene.

Velike, svete pa so dolžnosti matere in dolžnosti očeta. Žena, ki je postala mati, mora biti poslej živa požrtvovalnost; ne sme se izgovarjati na svoje posle v društvu, v javnosti ali kjerkoli, a niti oče se ne sme izgovarjati na svoje delo v pisarni, na obrt ali trgovino. Otroci so prvi. Kdor je rodil otroke, je prevzel s tem nalogu, da vzredi in vzgoji iz nezavednega bitja popolnega človeka in da omogoči svojim otrokom, če le možno, lepšo usodo kot je morda njegova. Zato morajo starši posvečati čim več svojega časa otrokom, morajo skrbeti za njih šolanje, njih zdravje in vzgojo, skratka za njih najboljši duševni in telesni blagor. To je dolžnost roditeljev, odgovornosti polna in jako težka dolžnost. Le kdor jo popolnoma razumeva, jo povsem izpolnjuje; in pri tem ne izostanejo zadovoljive, dobre ali celo vzorne posledice. Zadovoljstvo, sreča otrok pa je itak sreča staršev. Zdi se nam pa, kakor da je izpolnjevanje teh dolžnosti danes mnogo težje kot je bilo v preteklosti. Življenje zahteva čimdalje več od nas; življenski pogoji so od dne do dne težji, odgoja vedno napornejša, saj je prav mnogo vestnih očetov in tudi dobrih mater, ki samo delajo, se ubijajo od zore do mraka in tudi še pozno v noč, da prislužijo dovolj novcev. Na vzgojo otrok res skoraj ni časa misliti. Pa vendar morajo tudi taki očetje in take matere ukrasti sami sebi vsaj par čtrt ur na dan ter jih posvetiti svojim otrokom, ki so srečni in veseli ter se čutijo odlikovane, kadar jim roditelji kaj pripovedujejo ter se bavijo z njimi.

Otroška duša je tako potrebna roditeljske ljubezni, kakor je potrebno otroško telo zraka svetlobe. Ni dolgo tega, ko mi je pravila mati nčiteljica o svijih sinčkih, kako hudi so na šolske otroke, ki jih mora podučevati njihova mamica: «Solarji imajo svoje mamice, pa naj jih one same uče; ti si pa naša, zato ostani pri nas». Tako so tožili mali revčki. Seveda jih je podučila mati, da potem ne bi bilo dovolj denarja v hiši, ko

bi sedela doma pri njih in bi ne učila še drugih otrok.

Gotovo je silno težko deliti materi, ki imaše kak drug poklic, svoje delo in svoje zmožnosti na dom in javnost. Velika nevarnost je, da dobi ali dom ali javnost oziroma poklic premalo. Prav mnogo je tudi ljudij, ki menijo, da je v tem oziru pravilna razdelitev sploh nemogoča. Mnogi trdovratno trdijo, da je mati, ki služi, slaba mati ali pa je polovičarska v svoji službi. Razni primeri v bližini ter v svetu pa nam pričajo, da vsa zadeva nikakor ni tako črna, kakor je videti na prvi hip. Tudi Slovenci imamo mnogo dobrih, vzornih mater, ki so poleg tega jako vestne v svoji službi ter izvršujejo natančno svoje dolžnosti. Treba je le, da ne zapravljam in trati svojega časa, da so telesno zdrave, da so energične in imajo veselje do dela. Za vse to pa treba lastne pravilne vzgoje. Če hočemo, da bodo naše hčere pojmale resnost življenja ter ga ne bodo zapravljale z brezpomembnim, puhlim brbljanjem ter sukajoče se po cele ure pred zrcalom, moramo biti same dobro vzgojene ter moramo otroke že v nežnih letih navajati na red, pokazati jim moramo, da življenje ni praznik, da pa je vendar v življenju mnogo praznikov. Največji, najlepši praznik razumnemu in blagemu človeku je pač, ako je prej izvršil svoje dolžnosti. Največje zadoščenje in največje veselje mu je, če je dovršil delo tako, da so ž ujim zadovoljni bližnji in je zadovoljen sam s seboj. Toda vsakdo ne pozna te zadovoljnosti, te sreče. Naša mladina je postala ponekod blazirana, brez volje in veselja do dela in življenja. Niti pri nas niso redki mladeniči in dekleta, ki so še skoraj otroci, a so se že «naveličali» življenja. Nobena stvar jih več ne zanima in ne veseli, nimajo nikakih vzorov, vse se jim zdi neumno in smešno, dolgočasno in neslano. Čim starejši postajajo taki otroci, tem nezadovoljnješi so seveda s svetom in sami s seboj, tako da so v nadlegu sebi in drugim.

In prav zato je velika, sveta dolžnost matere, da vzgoji svoje otroke tako, da bodo sposobni za življenje in za borbe, ki jih čakajo v življenju.

Prava mati je svoji rodbini solnce, okoli katerega se vrti vse življenje. Ona je prva sestovalka, bodriteljica, navduševalka. Ako je žena pogumna, tudi mož ne obupuje, ako je mati vesela in neuklonljivega humora, je v rodbini vse svetlo in jasno. Dobra mati je sinovom in hčerkam najuspešnejša duševna zdravnica, možu

sajmočnejša opora. Javkajoča, vedno bevskačoča, karajoča, ničesar več razumevajoča, nad vsem se zgrajoča in obupajoča žena-mati pa je za hišo največje nesreča. «Kvišku srca!» in «Ne udajmo se!» pa «Složno dalje, in nič nam ne morejo!» naj bi bila gesla dobre matere in vrle žene. Kazati mora svoji deci z razumno, previdno roko dobre in slabe strani življenja, vedno blaga, prizanesljiva in vzpodbujoča, pri tem vzvišenem delu pa jej mora biti ljubezniv pomočnik soprog. Složno delovanje roditeljev ima v vzgovedno najlepši in najgotovejši uspeh. Ker pa prav po mnogih hišah ni tega složnega delo-

vanja, naj bi dekleta pač dobro premislile, ali se bodo mogle zbližati in združiti s svojimi bodočimi možmi v tesno vez, ali bo ostala medsebojna ljubezen in simpatija trajna. Le potem je mogoče pravilno izvrševati težke, svete dolžnosti materinstva. Seveda morajo biti pa tudi matere same dobro vzgojene ter zrele za zakon in za poklic materinski.

«Oče postati je lahko, oče biti zelo težko», pravi pregovor. Resnico govor. Toda trikratno velja ta pregovor še za matere. Zavedajmo se tega in bodimo na to ponosne!

MARICA STEPANČIČEVA :

IZPREHOD PO SKANDINAVIJI.

(*Nadaljevanje*).

Tudi v restavraciji riksgränsenskega kolodvora je bila tradicijonalna miza, okoli katere se je sukaša že tolika množica potnikov, da sem se zbala oditi praznih rok; k sreči sem dobila jelenovo juho in krompir v oblici, kakor tudi kakao, ki sem si ga moralpa sama skuhati na ognjišču, kakor si je že druga gospoda varila kavo in iz samovara zajemala čaj. Ko sem poplačala v obširnem kožuhu založeno blagajničarko, ki z vso zaupljivostjo sprejme, kar ji ponudiš, (tam gori najbrže niti ne pojmujejo kaj je sleparstvo) sem preko snega pohitela v vlak ter kmalu potem prestopila iz švedske na norveško zemljo. Poslavljajoča se od preteminih švedskih goščav in njenih zrealnobistrih vodâ, sem se z radovednim pogledom vozila odslej le po Norvegiji, to je po krajini, ki me je s svojimi predori skoro presenetila in ki je vsa okinčana z veličastnim pogorjem. Na zadnjo železniško postajo, to je v mestecu Narvik sem dospela pozno zvečer. A da je kasno in da je že noč, sem izprevidela le po lastni žepni uri, ki mi je, odkar sem bila tega dne v vlaku, kazala že v drugič enajsto uro. Dnevna svetloba je obdajala vso pokrajino, na nebu pa je sijalo polnočno salnce.

Kakor povsod, tako nas je pričakovala tudi na tej postaji gosta zimskoodeeta gnječa ljudi, ki je pogledovala z zanimanjem vsakega potnika posebej a s posebno naslado mene in mojo sopotnico, ker je spoznala menda po najinih lahnih sicer zimskih oblekah, da nama ni tekla zibelka v lednomrzli Skandinaviji. A ko sem šla z nosačem mimo neznancev, sem čula iz vseh ust polglasno: Tysk, Tysk! kar je pomenilo: Nemke, Nemke! Toda, ker sem jaz ob tem klicu izpregovorila namenoma glasneje s svojo tovarišico v domači govorici, sem začula za seboj drugo domnevo, namreč: Rys, Rys! (Rusinje.)

Prišedša v hotel sem se, kakor hitro sem potolažila otrpli želodec, izmuznila v posteljô, da pomirim trud in mraz pod gorkimi odejami, akoravno je polnočno solnce razsipalo svoje pramene po spalnici navzlie zastrtim oknom. Drugega dne sem ustopila v skupno hotelsko jedilnico, ko se je že vršil narodni obred okrog srednjega omizja, česar sem se lotila urno tudi jaz, da ne dobim le glave

okusnega štirinožnega losa ali le kosti izvrstne ribe — lososa. Narvik je malo mesto z raztresenimi hišami v Ofotskem fjordu in ob vznožju Bersfjordett, ki je 1450 m. visoka planina, Lega tega mesta je jako zanimiva. V ozadju, prav tik hiš — ki so, kakor po vsej Skandinaviji izključno lesene — štrle norveške goličave; na vzhodu ima malo jezerce in laponsko pokrajino: na zahodu pa fjord, ki vodi v Atlantski ocean. Narvik ima približno 5000 prebivalcev, ki se pečajo po večini z železno rudo. V to gorsko in istočasno nabrežno mesto prihajajo tuje vse poletje, odkar so otvorili pred par leti ofotsko železnicu, ki je nadaljevanje laponske. Narvik nima nikakih znamenitosti, a v svojih prodajalnah hrani marsikaj, ki zasljužuje vse priznanje. Posebno zapeljiva je najraznovrstnejša kožuhovina za postelje, preproge, obleke, čevlje, čepice in rokogrejčke. Kaj krasen razgled pa nudi mestu skromno obraščeni holmič, ki je blizu kolodvora. Ob 2. popolunoči sem se podala s tovarišico v tisti gozdici, toda noč me ni ovirala videti kako se Ofotski fjord druži z Atlantskim oceanom. Pogled po prostranih mestnih poteh pa mi je kazal cele druščine ljudi, ki so postajali, se šetali ali gledali proti razglednemu gričku in ki imajo v sebi nekaj samotarnega in sanjavega, kakor šo sanjavi ti večnodolgi dnevi. S te točke je bilo zlasti mamljivo opažati deželo v polnočnem solncu...

Polnočno solnce! Kolikokrat sem premisljala v nekdanjosti o tem čudežu, ne da bi se odtegnila od sličnega pomicljanja z jasnim pojmom. So pač stvari na svetu, ki jih je treba doživeti in ne zadoštuje le predstavljanje, pa bodi domišljija še toli bujna. Polnočno solnce je seveda baš ono, ki sveti tudi po dnevu in vendar, koliko večje občudovanje zasluži in proizvaja v tibih nočnih urah. Kakor znano je na severu nekaj mesecev dolg dan. Od polovice majnika do začetka avgusta stoji solnce sredi obzorca nepremakljivo. Ali ta nebeški čudež zamorcejo opazovati le ljudje, ki so nad severnim tečajnikom, torej od Laponske dalje do najsevernejše točke, dočim je od severnega tečajnika navzdol po vsej Skandinaviji dol do Baltiškega morja, razlita le svetloba tega, z rumenkastim kolobarjem o-

mejenega polnočnega sonca, ne da bi ti južni Skandinavci videli tudi solnce samo na sebi. Sicer pa je tudi na jugu Skandinavije polnočni odsev tako jasen, da niso prižgane po mestih poulične svetilke. V Stockholmu so bile v kasni ur sicer prižgane, toda njihov plamenček je bil brezpomemben in medel, kakor je medel lunin soj, ki si prizadeva tekmovati s solnčnim v polsvetlih poletenških nočeh.

S početkom avgusta se skrije polnočno solnce, tudi za najsevernejše kraje in le njegova svetloba je, ki traja vse noči do novembra, seveda vsako noč nekoliko bolj pojemajoče, da je podobna bolj

mräku. Približno okoli 20. novembra se jim pa iz-neveri še ta mrak, da objemlje Severjane tudi po-dnevu gosta noč do polovice januarja in poltemni-dnevi in poltemne noči do majnika.

V takih poletenskih nočeh so barve na nebu nepopisno lepe, ne sicer tako secesijonistično krvave, škrlataste in vijoličaste, ko pri nas, vendar je to neka harmonično-združena skupina vseh mogočih svetlih barv, ki jih človek ne more dopovedati z besedo, kakor jih baje ne bi mogel ustvariti niti slikar, ako ni pomeril vanje svoje lastne zenice....

Nadaljevanje sledi.

FRAN ŽGUR:

Mrak.

*Mehka je zavesa stikana
v mraka tajnosti prozorna;
pada v prvi sèn poljana,
mati potniku zgovorna.
Zvezda ena — zvezdic predhodnica
sije v mrak nam iz višine — — —
božjega krilatca perutnica
nese zvonek glas iz line....*

*Tišje, bolj in bolj globoko
diha plan, polje široko;
duh pod nebom božjim šviga,
luno, žarnice prižiga — —
Skozi okna, skozi duri
pride k zibki v pozni uri;
stražo dolgo noč drži,
riše v dušo rajske dni....*

LJUBEZEN STROJEPISKE.

Francoski: HERVÉ LAURICK

Poslovenila: ROSANDRA

Onega dne je Andrej Bonat prišel v svojo pisarno ob devetih manj deset minut. — Moral je sam celo vrata odpreti, kajti prišel je prezgodaj in nikdo izmed njegovega osobja ni prihaja tako zgodaj. —

Obesil je na obešalo svoj klobuk pa se nekačo melanholično vsedel. — Slabo je bil spal, da sploh skoraj nič, izmučen od ljubezenske boli je videl, da ustaja novi dan in zato se je odločil, da stori tako tudi on. —

Odbilo je devet, — v pisarni je dišalo po svaljčicah, pokajenih prejšnji dan, in kakor sploh vsakogar je tudi Andreja Bonat ta duh neprijetno dirlil. —

Siten in usiljiv je tak duh, kakor dekle, katemu se odreka poroko, — kakor mrzli neprijetni spomini, kakor pepel brez koristi. —

Zazdehalo se mu je, čeprav se mu niti zato ni mudilo, kajti priložnosti in časa za zdehanje je imel tekom dneva itak dovolj in preveč. — Še nikoli pa ga ni vsa trgovina tako dolgočasila, in trgovstvo z zelenjavo in sadjem, ki je bilo ustanovljeno z dobro srečo in precejšnimi milijoni, se mu še nikdar ni zdelo takopusto in sitno nikoli še ni opazil, da so češljje tako suhe in pa kokosovi orehi fakto prazni. —

V tem je pa že prihitela mademoiselle Gabrijela ga pozdravila ter se vsedla k svoji mizi. Plave oči, rudeča ustna — gotovo — plavi in rudeči «crayon». — Ta popis zadostuje, da se jo hipoma spozna, bila je strojepiska. — Andrej je začel misliti polagoma na svoje opravke.

«Ah, tem slabše», — je mahoma vzkliknil, — «razjasnimo najprvo to, kar nas najbolj muči ! «Gospoda diktiral vam budem privatno pismo» ! —

Gospica Gabrijela je sprejela povelje — novice kot, da ji je kdo povedal, da emir Faycal boli trebušni niti trenila ni z očmi, le pripravila se je hitro k delu. — Andrej je začel narekovati:

«Gospica!»

«Drago mi je, da Vam zamorem naznaniti, da ste vzbudili mojo pozornost s svojim resnim obnašanjem.

«Vaša zunanjost opremljena z razkošjem in skrbjo, ki zasluži, da zadovolji in osreči še tako razvajajočega amaterja, je vzrok, da sem se odločil v Vaš prilog. Z druge strani pa je pohvalna tudi Vaša gotovost v delovanju, Vaša vztrajnost v naporu, čeprav se od Vas ne malo zahteva! Po zaključku računov 15. t. m. je moja ljubezen do Vas narasla za 100%, in vse kaže na še nadaljne poviške — — — — — »

«Vi ste zaljubljeni? je vprašala Gabrijela tresočim glasom. —

“Да” — је kratko odgovoril Andrej.

Vse barve strojnega traku so spretele, od ru-
dečekopirnega do temno vijoličastega. —

«Oh, oh — oh», je zastokala. — Potem pa se je naslonila na mizo in bridko zajokala. — Hipoma pa se je zopet vmirila pa ustala z malo razmršenimi lasmi. — «In jaz naj kaj takega pišem? — je bruhnilo iz nje. — «Jaz naj sem oni stroj, ki naj piše kaj takega in prestavlja Vaše prisege na papir. — — Ali vas *nisi* prav nisram? — Mlademu dekletu zaupate kaj takega! — Oh, oh...»

In pograbila je z vso jezo ves papir, vse liste plavajočega papirja ter vrgla vse ob tla.

Navzlic temu je on mirno nekako hladnokrvno vprašal: «Ej in zakaj ste mi vendar to naredili?» — «Zakaj pač zakaj? — Ker sem žalostna!»

«Toda, — saj je bilo pismo vendar vam namenjeno.»

Vzdignila se je iz stola, kamor je omahnila, vsa bleda in opotekajoča, — on pa jo je nežno prejel v svoje močne roke. — In sladek poljub je združil njiju ustnice, prav kakor se opisuje v romanih. —

Čez kakih deset minut, ko si je še brisala zadnje solze, je vprašala:

I. M.

DUHOVNIŠKI CELIBAT.

(Konec.)

Končno naj omenim še par besed o zakonskem stanu. Bog zahteva od vsakega človeka, da dela za svoje zveličanje po tisti poti, ki je zanj najlažja in naj gotovejša. «Reši svojo dušo!» to je poklic vsakega človeka. Če je kdo gotov, da bo najlažje rešil svojo dušo v deviškem stanu, naj ostane deviški. Če pa tega ni gotov, naj se nikakor ne zavezuje z obljubo vednega devištva.

Clovek si mora izbrati za svoje zveličanje najvarnejšo pot. In katera je ta? Ker je največji sovražnik in najhujša ovira našega zveličanja poželjene mesa t. j. prirojeno nagnjenje k spolnemu uživanju, je najvarnejša pot k zvaličanju *zakonski stan*. Saj je zraven množenja človeškega rodu najglavnnejši namen zakonskega stanu ravno ta, da se človek izogne grehov poželjenja ali zoper čistost. Če velja kje pregovor «klin s klinom» velja tu. Najrazuzdnejše ljudi je rešil večnega pogubljenja zakonski stan. Koliko je zakonskih mož, o katerih se lahko reče in kar tudi sami potrjujejo: Prej so bili nemarni pohajači, brezverni, naravnost brezbožni, k sv. maši in k prejemanju sv. zakramentov niso hodili, z eno besedo: krščanskega življenja niso poznali. Ko pa so stopili v zakonski stan, takojšnja spremembra in mnogokrat naravnost temeljita. Razumljivo! Zakaj je toliko mladih oziroma neoženjenih ljudi izmed *vernega* in *krščanskega* ljudstva nevernih in brezbožnih? Večinoma so tega krivi grehi zoper 6. božjo zapoved. Ti grehi so spravili najboljše in najvzglednejše mladenci s krščanske poti. «Izgubili» so vero, opustili molitev in zanemarili vsako versko dolžnost ter se tako čedalje bolj potapljal v grehe. Zakaj? Ker so polagoma popolnoma opustili spoved, a to so opustili, ker niso imeli ne moči ne volje, da bi se poboljšali. Še-le zakonski stan jih je zopet priveden na pravo pot. Zopet so «našli» vero in so radi ipolnjevali krščanske dolžnosti, kakor tedaj, ko so bili še nedolžni. — In ali ni bil pri vseh duhovnikih-odpadnikih vedno skoraj izključno celibat prvi vzrok njihovega odpadništva? No seveda, kaj so morda iz notranjega prepričanja zapustili svojo pravo vero in odšli v drugo?

Krščanski zakonci so v resnici najsrečnejši ljudje, ker so najgotovejši nebes. Duhovniki se o tem prepričujejo vedno in vedno v spovednici. Tisti, ki se navadno ne spovedujejo smrtnih grehov, zlasti pa ne grehov zoper sv. čistost, so zakonci. Izjemne so med krščanskim ljudstvom zelo redke. Nasprotno

«Ali naj napišem i naslov na ovitek? — Saj bo to zadnji, kajti ni mi tukaj več obstanka.

In zgodilo se je še boljše. — Postala je ona edina in prava gospa Andrej Bonat-ova. — Andrej je nastavil v pisarni drugo strojepisko - tajnico, staro gospodično oglato in robato, in ko je ta stara devica pri sprejemu naredila opazko, da ne bo sprejela zasebnega spisovanja, se je gospodar dobrotno in zagotovalno nasmehljal, rekši: Vaša opomba je nepotrebna, gospodična, odkar se je Vaša nekdanja tovarišica prelevila v mojo soprogo in Vašo gospodinjo!

pa oni, ki se navadno spovedujejo smrtnih grehov, zlasti grehov zoper 6. božjo zapoved, so neoženjeni in ti v prvi vrsti moški. Moški so namreč vsaj na splošno veliko bolj podvrženi spolnemu nagonu nego ženske. Že iz tega je razvidno kako napačno in naravnost grešno ravnajo tisti starsi, ki branijo svojim otrokom oženiti se ali ki jim k temu nič ne pomagajo. Nasprotno, prva skrb staršev bi morala biti, da čim prej spravijo sinove in hčere v zakonski stan, ker jih stem rešijo mnogih grehov, in jih najbolj zavarujejo pred pogubljenjem. Kako lepa, kako vzvišena je naloga krščanskih staršev! Nič lepšega ni na svetu, kot skrbeti za blagor svojih otrok. In kako nekaj kratkočasnega in krasnega je lepo krščansko družinsko življenje! Starši bi morali pogosto pripovedovati svojim doraščajočim otrokom o lepoti in e dolžnostih zakonskega stanu ne prikrivajoč jim pri tem različnih težav. A teh težav se ni treba ustrašiti. Kaj težave! Glavna stvar je, da greha ni. Sicer pa delati in se truditi in skrbeti za srečo svojih otrok je naravnost sladka težava. Starši naj povedo svojim otrokom, da se morajo skrbno pripravljati na zakonski stan. V ta namen naj čuvajo pred vsem svoje zdravje in telesne moči, naj skrbno delajo in varčujejo, da jim bo mogoče čim prej ustanoviti lastno družinsko ognjišče. Kakor bodo otroci skrbno pripravljeni na zakonski stan, tako bodo znali tudi oni vzgajati svoje otroke po isti poti. Pri tem je ravno tako nujno omeniti, da ne smejo starši nikdar vsiljevati svojim sinovom gotove neveste oziroma hčeram gotovega ženina, ki je samo njim pogodu. Sami imajo določevati, ali še srce prilega srcu.

Ni mogoče dovolj priporočati staršem, katerim količkaj pripuščajo gmotne in gospodarske razmere, da poskrbijo za izobrazbo svojih otrok, da dajo svoje otroke šolati. Toda pri izbiranju stanu, naj pustijo sinovom *popolno prostost* in naj kar najmanj ne *pričakajo* nanje, da bi si izbrali duhovniški stan, še manj pa naj pustijo, da bi drugi v tem smislu pritiskali nanje. Ravno tako naj jim nič ne branijo, če so se sami odločili popolnoma prostovoljno za duhovniški stan, potem ko jim je bila natančno pojasnjena vsa teža odpovedi, ki jih čaka in jih bo uklepla vse življenje.

Kdor ni od svoje strani prav gotov, da bo z luhkoto vzdržal celibat in kdor ne čuti moči v sebi,

da se prav ob nobeni nevarnosti ne izpodtakne, ta naj se rajše ne zavezuje z duhovniškim celibatom.

Zraven tu povedanega naj se držijo starši glede otrok tega pravila: Otrokom je treba poskrbeti in dati kolikor mogoče strogo natančno versko vzgojo. To je glavna dolžnost staršev. Zo to so zavezani po naravi in po volji božji v svoji vesti in pred Bogom. Verska odgoja je najdragocenejša in najboljša dota, ki jo morajo preskrbeti starši svojim otrokom tudi za njihovo zemsko srečo in zadovoljnost. Ker

tega ne more nikdo zanikati še manj pa utajiti, da javna poštenost v vseh smereh sloni le na notranjem pripoznaju božjih zakonov in zahtev in na jasnom verskem čustvovanju.

Konec.

Popravek: Na str. 17. steber II. vrsta 32 čitaj: najstrašnejši greh je za nevero božji rop! —

Na str. 18. steb. II. vrsta 28. čitaj: Prva in najdaljna apostolska priprava.

MIROSLAVA.

SLIKA.

Anton Fatur leži na bolniški postelji in umira. Njegova hiša je polna prijateljev. Umirajoči namreč imajo ponavadi dosti tolažnic in tolažnikov. Soseda Francka bdi že tretjo noč pri bolniku. Tudi bleda Annetta je pri njem, mlada in izsušena. Šest let mu je služila, šest let je obljudljil poroko, pohabljen od vojske, oče dveh njenih otrok.

In zdaj sedi pri njegovi postelji in ga prosi, naj jo poroči. Tako bosta imela otroka ime in državno podporo. Annetta prosi in stoče. Njegove oči gledajo nepremično, samo obraz je dolg in daljši. Oči se zapro in obraz je top in mrtvaški. Annetta utihne. In ko se mu oči spet odpro, je pogled prav oduren.

„Včeraj si rekел, da se spoveš, glej, župnik je prijazen...“

„Ni Boga“, je razločno spregovoril, „in duhovnik je Slovenec, nočem ga... Tuji poroke ne maram.“

V kuhinji se prepirajo.

„Po župnika pojrite, naj ju poroči.“

„Ni tako,“ meni Francka odločno, „gospod župnik ob enajstih že spe in zastonj jih ne bomo budili. Bolnik se noče spovedati.“

„Ne spovedati,“ kriči Annetta, „samo poročiti.“

„Ne more ga poročiti, če prej ni spovedan.“

Vrata se odpro, star mož vstopi, brezob in širokih ust, a krepak in žilav.

„O, Ico, usmilite se mojih otrok! On umre in moji otroci so brez imena. In pokopali ga ne bodo, čeprav je kristjan.“

„Kdo ga ne pokoplje, tisti „ščavo“? Glavo mu zbijem. Ponj pojrite, poročiti ga mora.“

„Pst, ne tako glasno, vse čuje Antonio, slab je. Morda si je premislil, poglejmo.“

Ico stopi v sobo:

„O dragi, kako je prijatelj?“ Ico ga je goreče objel in poljubil. Annetta je prinesla pomaranč k postelji.

„Hočeš par kapljic konjaka, ne?“ Gladi mu bledo lice, počivajoče globoko v blazini. Bolnikove oči zrejo prijazno na Ica.

„Tudi ti si se potrudil k meni, hvala prijatelj!“

„O, dragi Antonio, glej, nočem te vznemirjati, ali na Annetto te spomnim, ki ti je dala svojo čast in ime, in tvoji otroci ne bi imeli pravice... glej, čas je, da osrečiš družino. Prepričan sem, da boš hotel.“

Bolnik zre topo in gluho pred se. Zdaj je — nahako pokimal, komaj vidno.

„Hoče, hoče,“ vpije Ico, „hitro ponj.“

Annetta je zbežala v temno noč v župnišče. Tiplje na vratih pri vhodu, zdaj se ji prst ustavi na gumbu, zdrzne se, pritisne.

Na oknu se je prikazala glava:

„Kdo je?“

„Gospoda prosi Anton Fatur, ker umira.“

„Ali si je premislil? Hitro pride.“ Popoldne je gospod župnik vprašal na škofiji, ali sme poročiti umirajočega, kar so mu dovolili. Zdaj se hitro odpravi in stopi doli na cesto. Polnoči je, ko vstopi k bolniku v sobo. Dolgo sta sama. Francka nese notri vode. Župnik moli molitve za umirajoče. Ko se Francka vrne v kuhinjo, pravi tiho:

„Ne morejo ga poročiti, ker ni pri zavesti.“

Ico zavpije:

„Noče ga, nočem ga poročiti. A on ne bo ukazoval. Po karabiniere pojdem, po karabiniere. V Sardinijo z njim!“

Bolnik je kakor nezavesten, vsi so pri njem. Duhovnik moli zopet iste molitve, od začetka do konca in čaka. Zunaj pred hišo hodi nekdo. Dva karabinierja z Icom. Mahoma so vsi, tudi župnik v kuhinji. V tem hišu je dvignil bolnik glavo in se ozrl vseokrog po sobi. Še daljši mu je obraz, ustnice tesno stisnjene in oči široko odprte. Kljuka se je zganila, glava leži zopet na blazini.

„Prav, da ste prišli,“ pravi duhovnik, „gospod marešalo, priča boste bolniku če se hoče poročiti.“

Stopijo k postelji, a bolnik ne čuje, oči in usta napol odprta. Zdaj ga napade kašlj, v velikim naporom se je oddahnil, v lica mu je stopila kri. Vse je pogledal.

„Ali ste voljni, se sedaj poročiti?“

V sobi je smrtnotiko. Nestrpno čakajo vsi. Bolnik zanika.

Ico se prepira in dokazuje župniku, marešalo mihi in prijazno pošilja ven iz sobe. Duhovnik pravi na tiho:

„Počakajmo ugodnega trenotka! Stopi ven na oddih. Annetta plane k bolniku in ga roti. Ico sede kraj postelje in pravi:

„Zdaj zbogom, Antonio, jaz grem, ker nočem slišati mojega prijateljskega sveta. Zadnjič te vprašam:“

„Hočeš?“

„Zdaj hočem,“ je dihnil umirajoči.

Histro so klicali župnika, ki je izvršil slovesni čin. Priča pri poroki sta bila oba karabinierja.

Ko je župnik odhajal domov, je bila ura tri. Na postelji je ležal mrlič. — —

† ADOLF TRAMPUŠ.

ZADNJE URE.

Stari umetninec je mislil. Gledal je topo pred vabilo, ki ga je imal izvršiti. Moten dan je bil; bilo ni vetro, niti deževno vreme, ampak tako, da nobena živa duša, izvzemši melanolika, ni imela zadovoljstva v tem mračnem vremenu. Za umetnincem je bil črkovnik, v predalčku za polnike ni bilo niti enega kosa, ampak mnogo tretjinkov, četrtnikov in drugega se je valjalo v njem. V čerkovniku je stal prazen vrstomer z ravnikom in čakal umetninčeve roke. — Luč je brlela tožno po stavnici, kakor sveče ob mrtvaškem odrju. Paketisti so molče stavili na stopnik stavek, dvigajen iz vrstomera in stop se je vedno daljšal. Od njih se je slišalo le tiketanje ravnika in črk. V strojšnici tudi ni bilo vasele duše. Vlagateljice, čeravno vedno veselega in koketnega izraza, so molče sedeče in zgibale pole ravnokar tiskanega romana. Strojnik je istotako sedel na svojem mestu in vrezaval umetno črko za lepak.

In v tem mrliškem razpoloženju so vsi delali, kot pod pritiskom neke tužne sape, ki je dihalo tedaj čez vse okrožje. Tu pa tam je padla črka v zameček dopolnivši svoje neprestano gibanje v delu.

In kje je tičal vzrok tega tužnega izraza? Ali radi tega, ker se je uvrstile sprl malenkostno s paketistom? Ne! Saj imamo mnogo motnih dni v življenu. Saj je to že navada, malenkosten spor. — Doma je ležal suh, koščen kolega v brezupnem ozdravljenju. Imel je revež hudo, hudo boleznen.... Sam je čutil le malo, da se mu približuje mrtva roka, ker so ga tolažili in mu dajali pogum... Vedeli so, da je bil dober kolega, priden in veden stavec, dober in pošten človek. In vendar mu ne prizanaša usoda in ga hoče za žrtev njegovega poklica; isti stan, ki mu je bil najboljši up v mladih dneh, stan, ki ga je opazoval od učne dobe pa do moške zrelosti in katerever je posvečal vso vestnost in zdravje, ga je slednjic potisnil v ozadje človeških pravic in življenskih predpogojev in mu vtisnil v telo neozdravlivo sušico. Že pred par leti je bilo opaziti na njem neko malo spremembu. Ali on se ni brigal za to, on ni razumel svojega položaja, ampak, hotel je vse svoje upe in svojo ljubezen zaključiti častno

naj si bo tudi z žrtvijo svojega življenja: hotel je živet in umreti tiskar.

Ljubili so ga kolegi. Ne tedaj, ko je bil v tiskarni, tedaj so ga imeli za dobro moč, ali v njegovi neprisotnosti so vsi čutili tem večjo in globokejšo otožnost; posebno, ko so vrgli pogled na sebe in ko jim je hirajoči bolnik jemal vso lepe načrte, tedaj so si mislili, da je vse skupaj morilno sredstve in da se jim vsak posamezni prašek smeje v zobe.

Umetnincu je bilo čudno pri sreču. Pošten je bil tudi on, ni bil pri najboljšem zdravju. Obrnil se je, natresel polnikov in polovičnikov v črkovnik in sledil originalu. Lep načrt za vabilo je imel začetkom pred očmi; mislil je, kako bo napravil v glavi vabila par elipsnih okrasov; imel je namreč v mislih lepe nove okraske z njihovimi priveski, lističi in črkami. Lepih, črnih nonpareilštirikotnih točk tudi ni prezrl. Tudi z vinjetami je rad delal. Nobena mu ni bila neznana, v vsaki vinjeti je čutil takoj njen pomen in poznal jo je kakor svojo mater. Prijel oj v roko vrstomer z ravnikom in postavil prvo vrsto. Take dobro se ma je posrečilo, da si je komaj mislil. Za drugo je že znal: dva bleda okrasca v celotniški meri, postavi vrsti ob strani in dve vrsti sta gotovi. — Bil je v svojem poslu strokovnjak. Drugi so tudi izvrševali izročeno jim delo: eden je stavljal predelnico, drugi je razstavljal, tretji izbiral ribe in spretanke, uvrstilec pri listu je rnejeval naslove in končnike, vajenec je utiskaval nekje sestavek na namiznici, drugi vajenec je razstavljal lepak in nosil napolnike s police. Vsakdo pri svojem poslu a pri vsakem ista misel: Ali bo tovariš okreval, ali bo preminil?

* * *

Poldan je tu. Skozi vrata pride majhen, siv možiček. V obrazu mu je razlita globoka žalost, ki jasno priča vsem, da milega druga ni več. Od enega do drugega stopa mož molče raznašajoč smrtnice, katere med štirimi črnimi robi izkazujejo ime rajnega in da bo pogreb....

Popoldne ni bilo nikogar v tiskarno.

DROBTINE

Gospodinjstvo.

Rože na vrtu privezujemo h kolu le enkrat in sicer pod vrhom, to pa radi vetra. Ako se vsled hude burje vez odveže, se roža, pripogne k zemlji in ker je zelo prožna, se drevesce ne zlomi tako lahko. Če so pa vrtnice z visokim stebлом privezane dvakrat, se pa pri taki priliki največkrat zlomijo. Gornja vez se n. pr. odveže, spodnja pa trdno drži. Drevesce se ne more v vsej svoji dolgosti pripogniti do tál in se zlomi navadno ravno v sredini.

Popoldansko spanje malih otrok. Nekatere matere imajo navado, da devajo popoldne otroke oblecene spati, zaradi tega menda, da jih ni treba slačiti in oblačiti. Ko bi matere vedele, kako škodljivo je to otrokom, gotovo bi ne storile kaj takega. Dete, ki je spalo v svojih oblačilcih, se zbudi vse v potu in trudno. Namesto da bi bilo po spanju čilejše, je sitnejše nego prej. Trakov, ki se morda niti odvezali niso in gumbi, ki se niso

odpeli, tišče med spanjem na nežno telesce, zadržujejo gibanje, dihanje in prebavljanje. Zato naj skrbna mati vedno sleče otroka, kadar ga polaga v posteljco.

Cvetlice ohranis dolgo sveže, ako premeniš vsaki dan vodo v kozarcih ter jej vsakokrat primešaš za noževje konico salpetra.

O čiščenju.

Mastni madeži na papirju se odpravijo z žgano ogljikovo kislo magnezijo, ki jo dobimo v lekarni ali mirodinici. Primešamo ji malo vode in napravimo iz nje gosto kašo. S to kašo namažemo mastni madež. Ko se magnezija posuši, jo odstranimo z nožem ali mehko krtačo. Če madež ni še izginil popolnoma, ponovimo proceduro. — Tudi z dobrim pivnikom se dajo taki madeži odpraviti, pod madež in na madež denemo pivnik in potegnemo preko njega gorak likalnik.

Svilene pentlje in trakove peremo najboljše v bencinu.

O dišavah.

Prav imenitne dame še dandanes ne vedo, kako se imajo parfumirati, da ni njihova dišava vsiljiva in drugim neprijetna. To si lahko razložimo iz tega, da se njihov nos tako navadi njihove navadne dišave, da ne čutijo, da jo rabijo mnogo preveč. Večinoma imajo tudi popolnoma napacno navado, da predno gredó ven, pokropé žepni robec in obleko s parfumom. Nobena resnično fina dama ki ima kaj okusa, tega ne dela, ampak ona parfumira notrenjost omar, predalov, ter druge toaletne predmete, papir itd. Na ta način dá vsem svojim predmetom oni fini, intimni duh, ki vpliva prijetno na druge, tako da nosilka, ki uporablja vedno isto dišavo, z daleč spominja na kako gotovo cvetlico, ne pa da razširja krog sebe cel oblak vonja. Henzel se je enkrat zelo gróbo, a zelo resnično izrazil: „Kdor ne smrdi, mu ni treba da bi dijal!“ Zato se bo pač vsaka fina dama varovala prehudega parfumiranja. Svoje shrambe za toaleto si dama najbolje parfumira, ako položi vanje majhne blazinice vate, ki so varčno pomočene s parfumom, ki jih event. tudi lahko dene v male svilnate vrečice. Te blazinice položi med perilo, rokavice, šále in jih obesi v omare za obleko in klobuke. Ko se blazinice izdiše, jih poškropi iznova s parfumom.

Zelo važno pri vsem tem pa je, da rabi dama resnično dobre, fine perfume, one „po ceni“ vrste imajo vse oni zoprni, ordinarni duh po pačljiju in mošusu. Ta duh pride še bolj do veljave, kadar izgine vonj po cvetlici, ta se pa pri manj finih parfumih zelo kmalu izgubi. Posebno pri parfumih velja oni izrek, da kupimo najceneje, če kupimo najboljše. Kapljica drage fine dišave je trajnejšega učinka nego cel dež slabe. in ob enem nima niti sence kakega neprijetnega duha.

Zelo prijeten in vedno moderen je dober vijolični parfum, njegov duh je najbolj trajen in najbolj osvežuječ. Nekateri modni vijolični parfumi so zelo močni, treba jih je torej zelo varčno in previdno vporabljati. Tudi vijolični prašek vporabljajo za parfumiranje perila, toda duh ni posebno trajen. Pri papirju in finih rokavicah denemo poškopljeni košček vate med dva pergamentna lista, ker bi sicer lahko eterično olje, ki se nahaja v parfumu, povzročilo lise.

Za odišavanje sob se vedno bolj vdomačuje borov in smrekov duh, ki vpliva osvežuječe na živce in na dihala. Pa tudi tu si izberimo le najfinješe vrste. Te esence brizgamo na oblazinjene mobilije, preproge, portijere i. p. ali pa jih razprašimo s posebnim aparatom po zraku. Borovo olje nakapamo v plitvo posodo z vročo vodo, da izpuhete v sobi. To je posebno pozimi pripravno za na peči. Ta duh stori posebno dobro ljudem, ki so bolni na pljučih ali v grlu. Tako stanovanje vpliva na vsak način mnogo prijetneje nego ono, ki je napolnjeno z osladnim duhom po ambri, od katerega le glava boli.

S. G.

Razno :

ODGÓVORI NA VPRAŠANJA.

Dora v Gorici: Seveda je razlika med besedama **trup** in **truplo!** — **Trup** imenujemo del telesa, ki smo mu odvzeli noge s stegni vred in roke od rame proč; **truplo** pa je mrtvo telo! Trup (il tronco; der Rumpf). Trúplo (il cadavere; der Leichnam).

Virge: Slovenski „pač“ zamorette v francoščini prevesti z besedico **si** ali **si-si** ali **oh oui!** Na drugo vprašanje odgovarjam, da ni enoinisto! **Toujours** pomeni vedno, vselej; **tous les jours** dan za dnem, vse dni! —

U. Š. Predstave, ki se vprizarjajo na gledališčem odru niso le za zabavo, ampak tudi v svetu poduka! Vsled tega morajo izražati igralci z vsako kretnjo in izreko ravnoisto oliko, kakor v resničnem življenju pred zbrano druščino. Samo ob sebi je torej umevno, da igralec ne sme kazati občinstvu popolnega ozadja niti će predočuje bebe.

Minka v Mariboru: Pravilno je **vseh, vsem** in ne „vsih, vsim“. In sicer zato, ker se besedica **vsí** sklanja po besedici **ti, teh, tem** in ne po pridevniku „lepi, lepih, lepim“

Justina v Postojni: „Fabbio Severo“ je bil Slovan Fađjan Sever!

Jucka v Škednju: Beseda „Škedenjčan“ ni samo majhna napaka, ampak precejšen po-po-pogrešek! Pravilno je Škedenje, Škedenjka, Škedenjci. To izprevidete še bolj, ako se spomnите Janežičeve slovnice, ki opozarja v nekem paragrafu, da ljudstvina imena na **an** smejo dobiti v množini končnico i ali je, n. pr. Ljubljančani — Ljubljančanje, Magdalencani — Magdalencanje, Koperčani — Koperčanje i. t. d. Storite sedaj to pri besedi Škedenje in lahko ste gotovi, da bi se ob slišanju „Škedenjčani“ preobrnili dvakrat v grobu vsi ranjki, ob izrazu Škedenjčanje pa se celo kar v prahu sesuli.

Olga Č.: Kakšno ime naj bi dali svojemu mačku? Če bi bili v Jugoslaviji, bi Vám svetovala ime Trumbić, ker živite v Trstu, krstite ga s pridevkom Perišić! —

Lojzka B.: Ako mislimo na mesec marec, moramo reči marčna doba, marčno vreme, marčen vzduh! „Marčeva številka“ je torej pogrešek ker ni ta številka od osebe s priimkom Marc. — Istotako nesmemmo pisati „avgusta“, ker bi to značilo, da je od človeka s krstnim imenom Avgust. Pravilno je torej avgustska ali avgustna.

Al. Š.: Ne, ni prav v „časopisjih“! Pravilno je v časopisih ali pa v časopisu! —

Toni eM. v Mladiki: Ker se Jadranka ne markopati v kalni vodi deficitu, alla neki drugi mesečniki, mi za sedaj list ne dovoljuje prostora, da pride do sape. Toda potrpljenje! Privihujem si že rokave... a če se bo kdo tedaj prijel za nos, bo to gotovo Toni Me iz Mladike!

Opatija, Vila Verljen: Brošuri „Diletantki oder“ in „Lepa Masko“ ima Založba „Zvezne tiskarne“ v Ljubljani, Marijin trg 8.

Poročni dar Slovenije svojemu kralju.

Slovenski del Jugoslavije počasti kraljevo svatbo s tem, da o priliki Aleksandrove ženitve z rumunsko kneginjico Marjolo, pokloni vzvišeni dvojici bajni dvorec na Bledu, ki je do sedanjega odkupa bil posest kneza W.

Delovna dolžnost žene v Bolgariji.

Časopis „Zemedelske Znameni“ poroča, da bodo v kratkem vse do 30 letne neomožene ženske vpoklicane na štirimesečno prisilno opravilo. Delale bodo v bolnišnicah, sirotišnicah in državnih pisarnah. Bogatinke se bodo sicer posla lahko ubranile, toda le z znatno, premoženju primerno odkupnino, ki bo iznašala najmanj 5000 lejev.

L. PALŠKA

SPOMINU PESNIKA † ANTONA MEDVEDA

Dvanajst let je tega kar so zapeli farni zvonovi na Turjaku, velikemu možu našega naroda, zadnjo, poslovilno pesem. Umrl je Anton Medved, eden izmed onih, katerih imena se bleste kot veliki, dragoceni biseri v zgodovini našega slovstva.

Pesnik Anton Medved se je rodil 19. maja 1869. v Kamniku na Grabnu. Oče je bil kamniški meščan — sodar, mati pa blaga, mehkočutna žena. Po ljudski šoli je obiskoval od 1. 1880. — 1888. ljubljansko gimnazijo. Po maturi je stopil v bogoslovno semenišče in meseca avgusta 1892. je pel novo mašo na Žalah v cerkvi kamniškega pokopališča, da bi bila tudi njegova nad vse ljubljena mati, ki je tamkaj pokopana vsaj mrtva med njegovimi svati. Kaplanoval je nato v Semiču, Črnomlju, Šmarju na Dolenjskem, na Bohinjski Bistrici in še na raznih drugih krajih. Vendar je pa že po nekaj letih začel bolehati in le v presledkih mu je bilo mogoče opravljati svojo službo. Leta 1908. pa je dobil župnijo na Turjaku, kjer je pa že po dveh letih 12. marca 1910. umrl. Pokopan je v Kamniku.

Pesniti je začel Anton Medved že kot ginnazijski dijak. Do leta 1893. se je izobraževal pod vplivom tedenjega pesnika Josipa Cunpermana in objavljala v »Zvonu« svoje lirične, konvencionalne prvence. Nato pa je začel samostojno pesniti ter krenil popolnomo lastno pot. V njegovih pesmih se nam odtlej prikazuje Medved v vedno bolj jasnejših obrisih kot samosvoj pesnik.

Pisal je epske in lirsko-epske pesnitve, a tudi v dramatiki je dosegel uspeh. Njegove najbolj znanе drame so: Savel, Vi!jem Ostrovrhar, Ivan Kacjanar in še več drugih. Dovršena dela so njegove epe, za katere je zelo rad jemal snov iz slovenske zgodovine n. pr. Niklot, Smrti prerok, Vitovčeva smrt i. t. d. Tudi so mu bili priljubljeni antični, legendarni in biblični motivi: Absalom, Tigran in Tala, Na poti v Nazaret, parabola Huranova želja in romanci Azma in Dobljena igra.

Toda pravo pesniško polje Medvedovo je bila lirika in sicer refleksivna lirika. Njegove poezije so izšle 1. 1906. in 1909. Tu šele spoznamo pesnika kot takega. Tu šele zasledimo Krezove zaklade njegove globoke, misleče duše. Iz njegovih pesmi posnemamo njegovo življensko pot, ki je bila polna trnja, osata in kamenja. Njegove pesmi so ena sama velika elegija — in je li pod božjim solncem sploh kje kak pesnik ki ne bi bil porojen iz trpljenja? — Hrepenel je v svet iskat vede, modrosti, sreče in — spoznanja. O, koliko je upal in pričakoval od življenga a dalo mu je le prevaro in razočaranja. Zato blagruje otroka v svoji pesmi rekoč:

«Spominov nima ne spoznanja —
in srečen je otrok vsekdar,
kjer ni spominov — ni kesanja,
kjer ni spoznanja — ni prevar.»

S temi mu življjenje pač ni prizanašalo, a ne pričojuje se, marveč trpi in molči:

«V življenga službo prišel sem težavno
z nalogo tiho: »Mislit in trpet.»»

Še včasih se mu izvije iz prsi bolestem vsklik po edino srečnih mladih letih:

«Še enkrat mi prinesi zlate hipe
nazaj krilati, neuzdržni čas,
ko pred očetno hišo v senci lipe
vesel in mlad mi cvetel je obraz.»

A ustrat se izgovorjene želje in pravi:

«Toda nikar, nikar! — Ah, ko bi gledal
samo trenutek prošle dobe raj,
tedaj šele bi bridko se zavedal,
kaj nisem zdaj in česa nimam zdaj.»

Poleg vnanjih vihariev, obrekovanj in preziranj so ga trpinčile zlasti zadnja leta duševne muke in dvomi:

«Dušo mračno, temne čase tudi jaz imam,
zatopljen sem vase in pohjam-sam.»

Niso mu mar družbe, vedno je sam, zahaja v prosto naravo, ki mu je vedno ljubeznila in prijazna kot v njegovih mladih dneh. Tu se pogovarja sam s seboj in svojim Bogom. S svojim jasnim duhom išče resnice in stremi za lepim in vzvišenim:

«Blagor duši hrepeneči
po nečém, kar je lepo!»
Misleči duh mi je tovariš,
ki luč mi nauka prižiga,
na solznem svetu — vse je nič!»

Nato zopet: «Na svetu mine vse: umetnost, slava, moč!» To so njegova življenska naziranja vredna moža — duhovnika.

Anton Medved tudi iskreno ljubi svojo domovino, svoj narod, svojo govorico in globoko spoštovanje goji do mož, ki so živelji domovini in narodu. To nagnenje seva iz pesmi posvečenih Vodniku in Prešernu, Stritarju in Gregorčiču.

Naravnost ganljiva je pa njegova otroškovdana ljubezen do pokojne materje, ki mu je bila umrla še ko drugošolcu. To svojo ljubezen ji dokazuje z besedami, ko pravi, da:

«roki svoji maziljeni
dan sleherni sklepa za pokoj njen!»

Šola življenga in odpovedi je izklesala iz njoia krepak možat značaj, vendar po bridkih izkušnjah življenga je vzljubil — smrt:

«Življenje ljubi svet — jaz ljubim smrt,
da! — ljubim jo z ljubeznijo udano
pogled v prihodnji, lepši vek uprt.»
Goji le tiho željo:

«O, da se moja smrt, in moj pogreb,
in moj pokop tedaj ne prigode,
ko na polje in vrt, doline in goré
pomlad pripenja cvet — celò na grob.»

A ni se mu izpolnila ta želja. Umrl je baš v času ko prihaja pomlad s svojim cvetjem — dvanajstega marca.

Na njegovem spomeniku je vklesan verz, česar resničnost je spoznal na materinem grobu:

«A mene mati, spremlja tvoj poslednji rek,
da smrt je boljša kot življenje prazno
in pesem lepša kot nje dalni jek.»

In tedaj 12. marca 1910. I. je izgubil naš narod velikega pesnika največjega na polju slovenske lirike. — Reči moramo, da spada Anton Medved med naše najvzornejše može in duševne velikane. Žal, da je teža življenga le prerano strla njega in — njegovo liro. Ostal bo pa v srcu slovenskega naroda v večnem in zvestem spominu.

PROTISPIS.

(K razpravi o duhov. celibatu.)

Podpisani odločno izjavljjam, da s člankom o „duh. celibatu“ nisem v nobeni zvezi.

Jaz smatram sploh take razprave o duhovniškem celibatu za žalostno zablodo, kot obžalovanja vreden pojav neke moralne krize. Da, da, tudi v svetišče sv. cerkve je vdrla vojna furija s svojimi — krizami! Pri marsikterem je treba — reforme. Pa prave, resnične in svete! Reforme individuva ne pa — celibata. In ta reforma je in ostane: samozataja in hoja za Kristusom!

Duhovniški celibat, ni smatrati zgolj kot nekako disciplinarno naredbo rimske cerkve, kot samovoljno dočlen Kanon (132.) cerkvenega prava, ali kot nekako zgodovinsko evolucijo, ampak kot **Apostolsko institucijo**. Glej spise apostolskih očetov (iz 2. stoletja!), spise cerkvenih učenikov (iz 4. stoletja.). Duhovniški celibat zahteva nujno ves duh sv. evangelija. Krist je bil deviški in apostoli so morali zapustiti svoje družine, ženo in deco!

Kar se pa piše in govorji „o slabih moralnih posledicah“ celibata ter o „nemogočem boju zoper naravo“, me pa uči lastna izkušnja in izjave zdravniških izvedencev, da je **spolna zdržnost mogoča vsakemu**, če rabi tudi le ta dva naravna pomočka: delo in urejeno življene. Kvarnih posledic spolne zdržnosti še ni opazil pri celibatnih osebah še noben vestni zdravnik.

Kar se pa tiče duševnih bojev (člankar Jadranke) govorji o sakrilegijih, kot o neki vsakdanji reči. No, no!, je pa zoper nje zapisan klasičen, nikdar neuspešni recept v Can. 125, Code juris Canonici, posebno drastičen pa še v can. 133!

Sicer pa: če je kdaj bilo treba vzugajati **čist rod**, tako je to treba sedaj. In kdo je poklican v prvi vrsti za to vyzvišeno, socijalno in narodno nujno potrebno nalog? **Cisti, deviški duhoven!** In, hvala Bogu, pet šestin vsega Katoliškega duhovenstva na svetu „tare svoje meso“ in živi deviško. In srām me je bilo, ko sem bral ono javkanje psevdo-I. M.-ma v Jadranki. Pamflet je to na častito duhovsko suknjo!

In kdo je prisiljen „stopiti v duhovski stan“? Nič manj in nič več je „prisiljen“ kot za v vsaki drugi stan! Človek s **24 leti** s srednjo in visoko šolo bo vendar vedel, kaj dela. Če je pa spolno razdražen in erotično perverzen — pa že prej ni ubogal svojih starišev, naj jih torej tudi sedaj ne, ko se gre za to, da se **večno veže**. Poturice, potuhnjenci itak niso nikjer prida.

Apostol nam kliče: „Nolite conformari hoc saeculo, sed reformamini! — Duhovniški poklic je **nadnaraven**! Ne dol k svetu, ampak **kvišku** srca!

Janko Maierhofer
župnik na Planini

Op. uredn.: Morebitni drugi protispisi naj dospejo do 10. majnika.

UREDNIŠKA LISTNICA.

Gdč. Ljudmila v C.! Če Vam je znano in ni prenadležno, pošljite mi naslov g.e Hermine Plemelj, ki je bila lani v Ravnh in je letos v Jugoslaviji; njen dopolniti mi naslov sem zamešala. Za to uslugo in prejeto pisemce iskrena hvala; odgovorim o prvi možnosti!

Gdč. Čeh v Zagrebu! Ustrežem Vam z 9. in 11. številko! Prva lanska je pošla že v lanskem januarju! Sicer pa je bila brez „nadaljevanj“ ter Vam letnik vseeno ni pomanjkljiv! —

Mnogim! Kdor izmed cenj. naročnikov ni prejel vseh letošnjih Jadrank naj mi takoj sporoči, da prejme

brezplačno nadomestnico. Odpolana je bila Jadranka vsem, toda preko vse Goriške je netaktno tigro „razprava o celibatu“ tako razdražila, da se je z grabežljivim zobjem lakomno polastila poštournadnih kljuk, poštarskih torb in emancipirane Jadranke. No, sedaj ko je „celibatu“ konec, se splazi morda tudi ona kremljasta muca v svoj brlog. Vendar pa, pozor poštne upraviteljice in pismo, kajti „tukajšnje poštno ravnateljstvo si že natika „monocle“....

Novak v Jugoslaviji: Seveda ni to Vaš pravi priimek in se bržkone imenujete „staruh“. Iz pisma ni razbrati če ste samec ali samica, na vsak način pa ste revše brez lastnega prepričanja, brez izkušenj, brez značilnosti, brez samostojnosti, brez ponosa, brez samoljubja in brez temperamentnega značaja, alla kartonast „fracanapa“, ki ga kdo z mezincem lahko suka semintja. Še nekaj! Morda pa ste kuharica rdečeličnega mladega kaplana, po katerem se Vam že sedaj sline cedijo, dočim Vam razprava o „celibatu“ dviga lase kvišku, da Vam ga kaka učiteljica, uradnica ali imovita družinska hčerka ne odnese s poročnim prstanom. Mene se nikar ne bojte, ker sem že v bratovščini sv. Lukeža ali kakor pravijo Italijani nella confraternità di S. Benedetto itd, itd.

Gospa Zora. Tako neukusno kakor Vi, Zorana, bi ne bila postopala niti najpriprostejša izmed krušaric, oziroma vaščank, med katere ste se naselili. Uvidevam, da moram v Jadranki pričeti čimpreje z nadaljevanjem „Vzgojnih dolžnosti“, ki so lani dosegle 50 točk, kajti Vi, Zora-Zorana, ste neobhodno potrebeni pile, skublja in krtače. V Genovi bi Vas pač ne mogli uporabiti niti za jolie aimable femme pri odpiranju vrat. Je pač tako: večkrat naletimo v priprostej neizšolani ženski več fineze in olike nego v oni, ki je prebila par let po nunskih zavodih ali učiteljičih ali se rokovala z umetniškimi objemi ter imela priliko danzadnem občudovati umetniškega duha. Z nikomur drugim Vas — žal — ne morem več prispolabljati ko z ono babnico iz „Via della Ćikada“, ki je v prešlem tednu nedelikatno opraskala gospodarja, ob zahtevi plačila najemnине. No, pa zdravi in držite se mojega nasveta: pozabite name in Jadranko, da Vam moje hudomušno polnovo polzarjavelo pero ne prizadene kake neprebavljive mephistofolovske satire.

Straža v „Straži“! Ker je bil moj ekspoklic podučevanje nevednih, uporabim nekdanji sistem tudi napram nevednežu ali naivnežu v „Straži“, da ustrezem njegovi radovednosti. Torej: V zadnji „uredniški listnici“ nisem s „pisunom in pisačem“ mislila ne Mladikarja ne Stražarja, ampak nekega tukajšnjega pseudopisatelja, katemu sem se strašansko zamerila, ker sem z glasnim krohotom zalučala njegovo pisarijo v svoj koš. — Nevedni ali naivni Stražar-Mladikar se zelo vara, če misli, da se me odkriža na tak nedolžen način. Že davno sem opustila glicerino in si mažem dlan z mastnolejnato kožo skopljenega ščetinarja, da bo moje pobožkanje po njegovem obritem licu zabrenčalo če potrebno onkraj Soče.... Capito?

Dopisniku v februarskem Slovencu: Ej gospod, nikar ne verujte šepetalcem iz „zasedenega ozemlja!“ Le par tercijalskih učiteljic je zavrnilo Jadranko in ducat goriško-gradiščanskih duhovnov, o katerih mi je pa bilo povedano, da plačujejo Jadranko z najvišjim valutnim kurzom, ako jo po prodajalnah „sosednih“ vasi zakasnijo ter, da se skrivoma kar tržejo za „razpravo o duhovniškem celibatu!“ — Istopako ste na krivi poti z ozirom na poročevalca: nič drugačna ni njegova telesna konstrukcija nego je vaša, ako niste slučajno une chauve souris!

in Comp.
urnega blaga
št. 10
instvu v mestu
obrojen obisk.
rence
Na debelo!

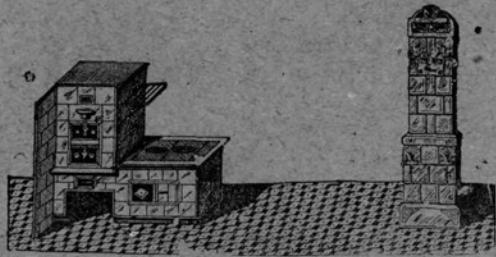
& Giuliani
ex Via del Teatro
oga. Na debelo
ur, navadna in
arve, laki, vrvi,
popir i. t. d.
etore v vsaki uri.
e cene.
PREPRODAJALCI
Krajini.

GORICI
rej Stolni trg.)

vina s šivalnimi
z dvokolesi, z
em in municijo.
zalogi tudi po
zne dele ome-
ih predmetov.—
o zastopništvo
strojev Titan
a. Posebni brez-
produk za u-
vezenje.

na zalog
va
ekovrstne bla-
va, vse po naj-
za obilen obisk
- Gorica
Antonio št. 8-9

TRŽAŠKO VZAJEMSTVO
delavcev z majoliko in izdelovalcev podov
reg. zadr. z o. z.
prevzema delo tudi na okolici.
Skladišče in delavnica peči in štedilnikov
v Trstu, Via dell' Olmo 6
v Gorici, Via Garibaldi 20 v Tržiču, Via Friuli 614

IZKUŠENA babica sprejema noseče tudi na dom. - TRST, UL. Chiozza 50, prtl.

Zobozdravniški Ateljé

R. KOVAČIĆ
teh. vod.

Sprejema od 9-12 — 15-19

Via Valdirivo, 33 (nasproti kavarne „ROMA“)

Izvršujejo se vsa dela po najmodernejši tehniki, kakor:
plombe, zlate krone, zlate
mostnice in zobnice.

Jadranska Banka

sprejema vloge na hranične knjižice,
žiro in druge vloge pod
najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji
v tu- in inozemstvu.

Zaloga pohištva

ANTON BREŠČAK
GORICA - Via Carducci št. 14
(prei Gosposka ulica)

Doma kar manjka, naj pregleda vsak
vse naj napiše si pri dnevni luči:
omare, mize, stole, posteljnjak,
škabel, kar rabi sploh v domači kuči.
Kar manjka, to mu preskrbi Breščak,
štirinajst številka Giosue Carducci.

ZOBOZDRAVNIŠKI ATELJE:

ADOLF KOLL

GORICA

Korso Viktor Em. III. št. 11

I. nadstp.

Posluje od 9. do 12. dopoldne

in „ 2. „ 5. popoldne

SEVER & COMP. - TRST

— ulica Machiavelli štev. 13 —

telf. 22-59

Prodaja vsa vrtna, travniška in cvetlična semena, z žemeli garancijami ter po konkurenčnih cenah. — Na veljo pošilja cenik za l. 1922 brezplačno. Direktni uvoz.

ČEVljarska ZADRUGA V MIRNU pri GORICI

izdeluje v svoji tovarni „ADRIA“ najrazličnejše obuvalo. Bogato je «ADRIA» preskrbljena zlasti za poletno sezono. Nad vse trpežni so Adria-sandali in Adria-podkovanci za hribolazce. Lastne prodajalne so

v Trstu, Via Rettori 1

v Gorici, Corso Verdi 32

v Celju, Narodni dom

EGIPTOVSKI

profesor grafologije razlaga značaj in usodo življenja
Sprejema vsaki dan od 13-19. - TRST, via Udine 12.

A. FENDERL & Co. - TRST

TOVARNA MILA

Via del Ghirlandaio 1 - Tel. 430

A. FENDERL & Co. - TRST

TOVARNA MILA

Via del Ghirlandaio 1 - Tel. 430

MILO FENDERL

Pristno zeleno! - Rumeno „Superior!“

Pazite na znamko!